

KUUROJEN LIITTO

Kuurojen Liitto ry:n ja Finlandssvenska teckenspråkiga rf:n lausunto asiaan Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävä ja rahoitus, parlamentaarisen työryhmän lausuntopyyntö (Dnro VN/23882/2023)

Valtioneuvosto on asettanut parlamentaarisen työryhmän arvioimaan Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävää ja rahoitusta pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman pohjalta.

Kuurojen Liitto ry ja Finlandssvenska teckenspråkiga rf kiittävät mahdollisuudesta lausua ja toteavat näkemyksensä, että Yleisradion julkisen palvelun tehtävään ei tule tehdä rajoituksia. Yleisradioyhtiölain (1380/1993) 7 §:n 4 momentin mukaan Yleisradion tulee tuottaa palveluja viittomakielellä. On tärkeää, että laki suojelee myös jatkossa viittomakielisten tiedonsaantioikeutta suomalaisella ja suomenruotsalaisella viittomakielellä. Tästä oikeudesta on säädelty myös kansainvälisessä ihmisoikeussäännöstössä (YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva sopimus art 21). Lisäksi yleisradioyhtiölaissa on säädetty julkisen palvelun ohjelmatoiminnan yhdenvertaisuudesta, ohjelmatarjonnan huolehtimisesta vähemmistö- ja erityisryhmille sekä viranomaistiedotuksen hoitamisesta poikkeusoloissa. On ensiarvoisen tärkeää sisällyttää nämä näkökohdat myös tulevaan yleisradiolakiin varmistaaksemme jatkossakin tasapuolisen ohjelmatoiminnan ja palveluiden saatavuuden kaikille kansalaisille, mukaan lukien maamme viittomakieliset.

Yleisradio on ainoa media, jolle on annettu erityisvastuu palvella myös viittomakielistä yhteisöä molemmilla kansallisilla viittomakielillä. Yleisradio hoitaakin tätä vastuuta ansiokkaasti. Useimmissa medioissa viittomakielistä sisältöä tarjotaan harvoin ja hyvin satunnaisesti. Yleisradio turvaa myös suomenruotsalaista viittomakieltä käyttävien mahdollisuutta saada ohjelmia omalla kielellään viittomakielilain (359/2015) mukaisesti, vaikka suomenruotsalaisella viittomakielellä tuotettu sisältö onkin edelleen suppeampaa sekä pääsääntöisesti tulkattua. Ylen viittomakielinen palvelu on kaiken kaikkiaan lisääntynyt vuosittain (v. 2022: 449 h). Koronapandemian aikana Yleisradio järjesti viranomaistiedotukset reaaliaikaisesti suomalaiselle viittomakielelle tulkattuna, mikä oli äärimmäisen tärkeää poikkeusoloissa.

Kuurojen Liitto ry ja Finlandssvenska teckenspråkiga rf katsovat, että tekstitysvelvoitteen ohella myös viittomakieliseen sisältöön tulee panostaa entistä enemmän. Se vaatii riittävää rahoitusta, jotta Yleisradio voi toteuttaa velvoitettaan sekä suoraan viittomakielellä tuotettuina että viittomakielelle tulkattuina ohjelmasisältöinä. Koska viittomakielisen yhteisön jäsenissä on myös iäkkäitä henkilöitä, tarvitaan viittomakielisiä ohjelmia myös perinteisissä tv-lähetyksissä, eikä vain Arenassa. Yleisradio onkin käynnistänyt viittomakielisen ohjelmiston kehitystyön, ja toivomme sen voivan jatkuvan ja saavan lisäresursseja toteutuakseen. Uhanalaisen suomenruotsalaisen viittomakielen ohjelmien kehitystyö tarvitsee erityistä huomiota sekä resursseja Svenska Ylen puolella. Svenska Ylellä ei ole tällä hetkellä toimittajaa suomenruotsalaisen viittomakielen ohjelmille, kuten suomalaisella viittomakielellä on suomenkielisen Ylen puolella.

Olemme mielellämme työryhmän käytettävissä, jos tarvitsette asiantuntemustamme arviointia koskevassa työssä.